

Kış Mektubu

Fiilen ve hukuken “olağan üstü hâl” şartlarındaki Türkiye’de savaş, terör, iktisadî durgunluk ve döviz kurlarındaki yükselişlerin yanında, “referandum” kavgası siyasî-toplumsal gündemin en üst sırasına oturdu. Gündemdeki diğer sıcak konuların hepsinden, belki toplamından daha fazla referandumu konuşuyoruz.

16 Nisan’da referanduma sunulacak **Anayasa Değişikliği Teklifi**’nin kışkırttığı zihni ve toplumsal gerilimler ise bahis konusu “değişiklikler”in yol açacağı veya açması muhtemel netîcelerin bile neredeyse önüne geçmiştir.

Netîce hangi istikamette çıkarsa çıksın, gittikçe daha da açık hâle geldi ki, ehemmiyetini şimdiden kaybetmiştir; zîrâ, “evet” çıksa bile yeni gelecek sistemin sağlıklı şekilde yürümesi imkânsıza yakın derecede zor olduğu gibi, “hayır” çıkması durumunda da hemen hemen hiçbir müzmin meselemizin hâl yoluna gireceği yok bu gidişle, nasıl olsa... Birkaç asırdır içerisinde dönüp dura geldiği “fasit dâire”nin dışına çıkacak akıl, ruh ve enerjiyi bir araya getiremeyen, bu yüzden de “geri kalmışlık” çemberini bir türlü kıramayan bu memleket, bundan sonra da çarkları arasında tâkatini tükettiği kronik bir “antropi” hâlinde bata çıka, düşe kalka yol almaya uğraşacak, felâha erme ümitlerini Cenab-ı Allah’ın –“hak edip etmediği” şüpheli– rahmet ve merhametine bağlamaya devam edecektir.

Bu kadar az iş üretilip bu kadar fazla lâf tüketerek, bu kadar az çalışıp bu kadar çok yemeğe tâlip olarak, bu kadar yalan söyleyip üstüne bu kadar kerâmet ve cengâverlik hikâyesine bulanmış en koyusundan Müslümanlık, milliyetçilik ve vatanseverlik taslayarak varılacak menzile gelebildiğimizden daha ilerisi zâten olamazdı; nitekim olamadı da...

Bahsimize konu “anayasa değişikliği”ne avdet edecek olursak böylesine köklü bir anayasa değişikliği bu toplumda gerçek anlamda doğru dürüst tartışılmıştır, tartışılmaktadır, diyebilir miyiz? Demokratik bir ülkede herkesin her şeyi tartışabileceği, tartışma hakkına sahip olduğu postülatının popüler çekiciliğine kapılmaksızın konuşacaksa şayet, böyle bir meseleyi herkesten **daha çok** anayasa hukukçuları ve anayasa hukukundan hiç değilse “haberi olan” ciddi bir siyaset ricâlinin, böylesi unsurlar da yoksa en azından “anayasa fikri ve saygısı” olan okur-yazarların tartışması gerekmez miydi?

Bizde **daha çok** kimler tartışıyor?

–Kartvizitlerinde “gazeteci-yazar” sıfatı taşıyan, hakikatte ise ekseriyetinin “gazeteci”likle de “yazar”lıkla da alâkası olmayan, cümle kurmaktan âciz, üstüne üstlük partizan ve militanlık gayreti paçalarından akan “gazete ve parti çalışanları”... Arada bir, “tekte tükte” ciddi uzmanlara yer veren programlar da seyretmedik değil, ama onların hâli bando-mızıka geçerken kaldırımında ıslık çalmaktan farksızdı, maalesef, pek kimse duyamadı.

Bir mesele hakkında çok “konuşma”nın yetesiye “tartışma” zannedildiği ve çoğu zaman bununla avunulduğu cemiyetimizde, birisi çıkıp da anayasa konuşmaları yahut tartışmalarıyla futbol programlarındaki konuşma ve tartışmaları “metin tahlili” usûlleriyle mukayese edebilmiş olsaydı acaba hangisinin daha ciddi ve muhtevâlı olduğunu söylerdi bize?

Bu güne kadar akıl ve fikirleri pek bir işe yaramamış aydın ve yahut entelektüellerimizin de bu gündün sonra yapmaları gereken şey; evet mi, hayır mı diye “izhâr-ı rey”de bulunarak referandumun neticesine tesir etmeğe kalkmak olmamalıdır. Zaten kendilerinden gayrı neredeyse kimsenin tercihini değiştirebilmek gibi siyasî-fikrî bir ağırlıklarının olmadığını kendileri de pek âlâ bildiklerine göre, angaje oldukları tarafın kazanması hâlinde “kerâmet”i kendilerine atfetme ucuzluğu uğruna daha fazla “hafif”lemeseler iyi olacak gibi gözüküyor.

Evet veya hayıra emek vermek yerine; hangi netice çıkarsa çıksın, ertesi gün hepimizi bekleyen muhtemel gâileler üstüne akıl ve vicdânî şimdiden seferber etmek belki de daha evlâdır.

Okurlarımızın çoğu, galib ihtimâlle, bu sayıyı da bu “Mektub”u da bir hayli “tatsız-tuzsuz” bulacaklardır; çünkü, çoğunluğun beklediği falan veya filân “cephe”de yerini almak gibi bir tercih ve yahut iddianın uzağında kaldığımızı düşüneceklerdir. Haklı olabilirler, ama görmek zorundalar ki, orta yerde devam eden bu “kavga”nın ertesinde daha büyük ve daha tahripkâr bir “kavga”nın çıkmaması için bu ülkenin akli başında bütün fertleri, her şeyden önce rûhen ve ahlâken hakikî bir “mütâreke”ye ihtiyaç duyabilir ve o “mütâreke”nin de konuşacak insanlara ihtiyâcı olabilir...

Sözün kısası, bütün bu mülâhazalara binaen, derginin sadece kapağına bile göz atarak anlaşılabilir ki, bu sayıda her iki “taraf”ın da “temsiliyet” vasfını hâiz belli başlı dokümanlarının yanı sıra, akademik-ilmî mâhiyeti ön planda olan inceleme yazılarını neşretmekle iktifa ediyoruz.

Prof. Dr. **Mustafa Şentop** hoca, –ki kendisi aynı zamanda Anayasa Komisyonu Başkanı sıfatı ile mevcut “Değişiklik Teklifi”nin de mimarlarından– onca meşgalesi arasında, sağ olsun vakit ayırıp bahis mevzuu “değişikliği” ele alan bir inceleme yazısı kaleme aldı. Denilebilir ki, bu yazı önümüzdeki “değişiklik teklifi”nin lehinde şu ana kadar öne sürülmüş en makûl ve ciddî tezleri ihtiva ediyor.

Prof. Sayın **Ersan Şen**’i –vukufu ve heyecanlı televizyon tartışmalarından– hemen hepimiz tanıyorsunuz; fakat *Türkiye Günlüğü*’nün sayfalarında ilk kez görüyorsunuz “imzâ”sını; üstelik iki ayrı yazının altında. “Keşmekeş” hâline gelmiş bir tartışma konusunda ilmî ve akademik anlayışın îcâb ettirdiği serin kanlılık ve ağırbaşlılığı koruyarak kaleme aldığı tahlil ve incelemelerinin ne kadar aydınlatıcı olduğunu okuyan herkes teslim edecektir. Okurlarımız adına kendisine hem “hoş geldiniz” diyor, hem de ziyadesiyle teşekkür ediyoruz.

Aynı zamanda Yazı Kurulu üyemiz olan Hüseyin Yayman arkadaşımız da referanduma sunulan “Teklif”in öngördüğü “Cumhurbaşkanlığı sistemi”ni “Türkiye’nin düzen arayışı” süreci açısından değerlendiren emek mahsûlü bir yazı ile bu sayıya katkıda bulundu.

Uludağ Üniversitesi’nin gencecik doktora talebelerinden olan **Abdullah Yasin Erdem** arkadaşımızın, referandumdan geçtiği takdirde yürürlüğe girecek “Cumhurbaşkanlığı sistemi”nin gerekli kılacağı “yeni bir seçim sistemi” düşüncesini gündeme getirip tartıştığı yazıyı da çok dikkate değer bulacağınızı söyleyebiliriz.

Elinizdeki sayıda, dosya konusu dışında birkaç yazıya daha yer veriyoruz; bunları belki daha da zevkle okuyacaksınız. Prof. **Kemal Gözler**’in, alışa geldiğimizden daha muhtasar incelemesi, tek kelimeyle “şaheser” bir metin, diyebiliriz; üzerinde herkesin dikkat ve teemmülle düşünmesi gereken bir “mesele”yi âdetâ “can evi”nden yakalamış. **Gözler**’in yazısını, ister devlet felsefesi, ister hukuk

zihniyeti, ister kamu ahlâkı, isterse anayasa hukuku gözlüğü ile okuyun, her halükârda çok düşündürücü ip uçları sakladığını göreceksiniz. Kezâ, Prof. **Tufan Gündüz** hocamızın –ki, kendisi muhitimizle çok “içli–dışlı” ve bu derginin de çok mühim bir “rûkn”üdür– ilk def’a bir yazısını yayımlama zevkini tadıyoruz; sizler de yine zevkle okuyacaksınız; devamını da getirecek inşallah.

Râşid Hâlidî (“Amerikan”casıyla Rashid Khalidi) bizde çok bilinen bir yazar değil, fakat Orta–Doğu üstüne çalışanların hayli âşinâ oldukları bir isim; *Newyorker*’da çıkan kısa, ama aktüel ve mühim bir yazısını, Sayın **Selda Güner**’in titiz tercümesiyle sizlere ulaştırıyoruz.

Kismet olursa Mayıs sonu yahut Haziran başında çıkaracağımız 130. Sayıda buluşuncaya kadar bâkî selâm ve muhabbet...

Mustafa Çalık

